

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Kalló Ügyvédi Iroda (**fél címe.**, ügyintéző: dr. Kalló János Márk ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve(**I. rendű alperes címe.**) I. rendű, a Dr. Kalló Ügyvédi Iroda (**fél címe.**, ügyintéző: dr. Kalló János Márk ügyvéd) által képviselt Nagy Attila (II.rendű felperes címeI/5., értesítési cím: **I. rendű alperes címe**) II. rendű felpereseknek, az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviseleti Osztály (fél címe, ügyintéző: ... előadó) által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Balassagyarmati Törvényszék 2015. április 24. napján meghozott 25.P.20.493/2014/31. számú ítélete ellen az alperes részéről 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és az alperes I. és II. rendű felperes felé fennálló marasztalásának összegét 500.000 (Ötszázezer) – 500.000 (Ötszázezer) forintra leszállítja.

Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A le nem rótt 184.000 (Száznyolcvannégyezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperes a felperesek 2010. március 8. napján előterjesztett kérelmére az ... Kft.-vel (a továbbiakban: alapper alperese) szemben fizetési meghagyást bocsátott ki 2010. május 6. napján.

Az alperes a 2010. június 17. napján kelt és az alapper alperese részére 2010. június 24. napján kézbesített végzésével tájékoztatta a feleket, hogy az alapper alperesével szemben a kibocsátott fizetési meghagyást 2010. június 9. napján kézbesítettnek kell tekinteni.

Az alapper alperese 2010. július 9. napján igazolási és kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet terjesztett elő. Az alperes a 2010. szeptember 15. napján kelt végzésével az alapper alperese igazolási kérelmének helyt adott, ellentmondását határidőben érkezettnek tekintette és megállapította, hogy az eljárás perré alakult.

Az alperes a 2010. október 8. napján kelt, a felperesek részére 2010. november 29. napján kiadott és 2010. december 3. napján kézbesített végzésével felhívta a felpereseket az ügyre vonatkozó részletes tényállításaik, bizonyítékaik előadására.

Az előkészítő iratot a felperesek 2010. december 10. napján előterjesztették.

Az alperes a 2010. január 10. napján kelt végzésével az első tárgyalást 2011. február 24. napjára tűzte ki. Ezt a tárgyalást azonban 2011. február 23. napján rövid úton hivatalból elhalasztotta, majd a 2011. március 1. napján kelt végzésével a tárgyalást 2011. június 21. napjára tűzte ki.

Ezen a tárgyaláson az alperes meghallgatta a felek képviselőit és tájékoztatta a feleket a

bizonyítandó tényekről és a bizonyítási teherről. Felhívta a feleket előkészítő irat, valamint bizonyítási indítványaik előterjesztésére, és a tárgyalást 2011. október 18. napjára halasztotta. A 2011. október 18. napján tartott tárgyaláson a felperesek szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványt terjesztettek elő. Felhívta az alperes a felpereseket 100.000 forint szakértői díj letétbe helyezésére, a tárgyalást pedig 2012. január 19. napjára halasztotta.

A felperesek a szakértői díjelőleget 2011. október 24. napján letétbe helyezték. A felek 2011. október 28., illetve 2011. november 9. napján a szakértőhöz intézendő kérdéseiket tartalmazó előkészítő iratot is előterjesztették. A szakértő kirendelésére a 2012. január 19. napján tartott tárgyaláson került sor, amely tárgyalást az alperes 2012. április 3. napjára halasztotta.

A kirendelt szakértő a 2012. március 7. napján érkezett beadványában értesítette a bíróságot, hogy a felperesek által letétbe helyezett 100.000 forint a szakértői díjat nem fedezi. Közölte, hogy a szakértői díj pontosabb összegét a helyszíni szemle alapján, a várható feladatok és elvégzendő munkák mennyiségének felmérése után lehet meghatározni. Kérte a bíróság intézkedését annak érdekében, hogy a szakértői munka előkészítését meg tudja kezdeni.

Az alperes a 2012. március 12. napján kelt végzésével a 2012. április 3. napjára kitűzött tárgyalást az ügy átosztására tekintettel elhalasztotta azzal, hogy új hatánapot hivatalból tűz. Egyidejűleg felhívta a felpereseket, hogy a szakértő előadására tekintettel nyilatkozzanak: bizonyítási indítványukat fenntartják-e.

A felperesek a 2012. április 19. napján érkezett beadványukban bejelentették, hogy bizonyítási indítványukat továbbra is fenntartják, kérték, hogy a szakértő a további költségek meghatározása érdekében tartson helyszíni szemlét.

Az alperes a 2012. április 26. napján kelt végzésével felhívta a szakértőt, hogy szakvéleményét 45 napon belül terjessze elő. A szakértő 2012. július 16. napján terjesztett elő egy beadványt, amelyben arról nyilatkozott, hogy összeállította a helyszíni szemle körülményeit és eredményét tartalmazó dokumentumot és elkészítette az általa elvégzendő szakértői munka programját. Bejelentette, hogy a zajterhelésre vonatkozó első szakértői munkarész díja és költsége 432.000 forint és a bíróság intézkedését kérte a szakértői munka folytatása érdekében.

Az alperes a 2012. július 25. napján kelt végzésével felhívta a felpereseket arra, hogy amennyiben fenntartják a szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványukat, a szakértői díj előlegezésére további 332.000 forintot helyezzenek letétbe.

A felperesek a szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványukat fenntartották és 2012. szeptember 5. napján letétbe helyezték a szakértői díj további előlegét. A szakértő a 2012. szeptember 7. napján érkezett beadványában nyilatkozott arra a bírói felhívásra, hogy miért indokolt társszakértő bevonása a szakértői vélemény elkészítéséhez és kérte a bíróság intézkedését a munka folytatása érdekében.

Az alperes a 2013. február 22. napján kelt végzésével tájékoztatta a szakértőt a szakértői díjelőleg kiegészítéséről és felhívta a szakértőt a szakértői vélemény elkészítésére.

A felperesek 2012. szeptember 25. és 2012. október 11. napján ideiglenes intézkedés iránti kérelmet terjesztettek elő, a 2012. december 28. napján benyújtott beadványukban pedig kérték az ideiglenes intézkedés iránti kérelmük elbírálását. 2013. január 23. napján a felperesek eljárás elhúzódása miatti kifogást terjesztettek elő, amelyben sérelmezték az ideiglenes intézkedés iránti kérelmük elbírálásának, valamint a szakértőnek a szakvélemény elkészítésére történő felhívásának az elmaradását.

Az alperes a 2013. február 22. napján kelt végzésével tájékoztatta a felpereseket arról, hogy felhívta a szakértőt a szakértői vélemény előterjesztésére, továbbá a felperesek ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelmét nyilatkozattétel érdekében kiadta az alapperes alperesének. Az alperes a felperesek ideiglenes intézkedés iránti kérelmét és az eljárás elhúzódása miatti kifogását nem bírálta el.

Az alperes a 2013. február 22. napján kelt végzésével arról is tájékoztatta a felpereseket, hogy az

alapper alperese 2013. január 19-i hatállyal felszámolás alatt áll és felhívta a felpereseket annak 30 nap alatt történő igazolására, hogy a perben érvényesített követelésüket az alapper alperese felszámolójának nyilvántartásba vétel végett bejelentették. A felperesek a 2013. március 12. napján érkezett beadványukban bejelentették, hogy hitelezői igényüket a 40 napos határidőn belül érvényesítették.

Az alperes a 2013. május 16. napján kelt végzésével 2013. június 27. napjára tűzött ki tárgyalást. A szakértő szakértői véleményét 2013. május 24. napján előterjesztette, amelyre a felperesek 2013. június 14. napján észrevételeiket előkészítő iratban benyújtották.

Az alperes 2013. május 28. napján kelt végzésével a 2013. június 27. napjára kitűzött tárgyalást az ügy átosztása miatt elhalasztotta azzal, hogy új határnapot hivatalból tűz. Ez 2013. október 9. napján történt meg, ezen a napon kelt végzésével az alperes 2013. november 14. napjára tűzött tárgyalást. Ezen a tárgyaláson az alapper alperesének képviselője nem jelent meg, idézésének szabályszerűsége nem volt megállapítható. Az alperes a tárgyalást 2014. február 13. napjára halasztotta.

A 2014. február 13. napján megtartott tárgyaláson a tárgyalást berekesztette és 2014. február 28. napjára halasztotta a határozat kihirdetését.

Az alperes 2014. február 28. napján kelt ítéletével kötelezte az alapper alperesét, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. és II. rendű felperesnek személyenként 1.808.614 -1.808.614 forintot és 2008. augusztus 19. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát, továbbá személyenként 660.500 – 660.500 forint perköltséget.

A marasztalásból 1.000.000 forint az ingatlan hibáinak javítási költsége, míg 2.617.228 forint az ingatlanban bekövetkezett értékcsökkenés összege, amely az I. és II. rendű felperes javára 500.000 + 1.308.614; összesen: 1.808.614 forint marasztalást jelent.

A megítélt perköltség a felperesek által előlegezett 432.000 forint szakértői díjból és 889.000 forint ügyvédi munkadíjból áll, amely összesen 1.321.000 forint és a felperesek javára személyenként 660.500 forintot jelent.

Az ítélet 2014. március 22. napján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett. A felperesek igénye a felszámolási eljárásban fedezetül szolgáló vagyon hiányában nem volt érvényesíthető.

A felperesek többször módosított keresetükben azt kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest részükre személyenként 1.308.614 forint vagyoni; 1.308.614 forint nem vagyoni kártérítés és további 660.500 forint „méltányossági díj” megfizetésére.

Keresetük jogszabályi alapjaként a Pp. 2. § (3) bekezdését, továbbá a Ptk. 339. §-át és 349. § (1) bekezdését jelölték meg, ténybeli alapjául pedig arra hivatkoztak, hogy az alapperben tanúsított alperesi késedelmes intézkedések következtében nem volt lehetőségük arra, hogy az alapper alperesének felszámolása miatt igényüket vele szemben érvényesítsék.

Amennyiben az alperes a Pp. által meghatározott határidőben intézkedik, az alapper alperesének hibás teljesítését alátámasztó szakértői vélemény még az alapper alperesével szemben indított felszámolási eljárást megelőzően rendelkezésükre áll. Ekkor még lehetőség lett volna arra is, hogy a teljesítési készséggel és teljesítőképességgel is rendelkező alapper alperesével egyezséget kössenek. Ettől a lehetőségtől azért estek el, mert az alperes késedelmes intézkedései miatt a szakértői vélemény csak az alapper alperesével szemben megindult felszámolási eljárást követően állt rendelkezésükre.

Hivatkoztak arra is, hogy nem csak akusztikai, hanem statikus szakértő kirendelését is indítványozták.

Állították, hogy a késedelmes alperesi ügyintézés miatt kapcsolatuk megromlott, családi életük és egészségük tönkrement.

Az 1.308.614 forint összegű követelés az alapperben hozott ítéletben megállapított, az alapper

tárgyát képező lakásingatlanban bekövetkezett értékcsökkenés, míg a 660.500 forint összegű követelés a felperesek által az alapperben előlegezett szakértői díj és ügyvédi munkadíj összege.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy az alperes több esetben elmulasztotta a polgári perrendtartásban előírt határidőn belül történő intézkedést, de az alperes mulasztása és azon felperesi kár között, hogy az alapperben javukra megítélt követelést az alapper alperesével szemben annak felszámolása miatt nem tudták érvényesíteni, nincs okozati összefüggés. Hivatkozott arra is, hogy az alapper alperesének fizetéseképtelensége már a felszámolási eljárást megelőzően is bekövetkezhett, nem bizonyított, hogy amennyiben az alapper az alapper alperesének felszámolását megelőzően befejeződik, akkor a felperesek követelésüket sikerrel tudták volna érvényesíteni.

A perek ésszerű időn belül történő befejezése követelményének megsértése esetén a jogosultat megillető méltányos elégtételt biztosító kártérítés összege nem azonos a felperesek vagyoni kárával. A méltányos elégtételt biztosító kártérítés sérelemdíjnak tekinthető, amelynek célja az alperes mulasztása folytán a felperesek által elszenvedett jogsérelem orvoslása, azonban a vagyoni kártérítési igény ilyen módon történő érvényesítését nem biztosítja.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest arra, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű felpereseknek személyenként 1.150.000 forintot, ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

A perek ésszerű időn belül történő befejezése követelményének megsértésére alapított kártérítési igény elbírálása során megállapította, hogy az alperes az alapperbeni eljárása során megsértette a Pp. 95. § (1), 125. § (3) és 142. § (2) bekezdésének rendelkezéseit.

A perek ésszerű időn belül történő befejezésének követelményét sértő alperesi magatartásként értékelte, hogy az alperes

- a Pp. 99. § (4) bekezdésben írt kötelezettsége ellenére nem értesítette a feleket 8 munkanapon belül a fizetési meghagyás kézbesítésére vonatkozó kézbesítési vélelem beállításáról, hanem a 2010. június 9. napján beállt kézbesítési vélelemről csak a 2010. június 17. napján kelt végzéssel értesítette a feleket;

- a Pp. 95. § (1) bekezdésben foglalt kötelezettség megsértésével a 2010. október 8. napján kelt végzését, – amely arról tájékoztatta a felpereseket, hogy a fizetési meghagyásos eljárás az alapper alperesének ellentmondása folytán perré alakult és felhívta a felpereseket részletes tényállításuk előadására és bizonyítékaik előterjesztésére – csak 2010. november 29. napján adta ki és azt a felperesi képviselő részére csak 2010. december 3. napján kézbesítették;

- a Pp. 125. § (3) bekezdésben foglalt kötelezettség ellenére nem tartotta meg az első érdemi tárgyalást a keresetlevél érkezésétől számított négy hónapon belül;

- a szakértőt csak a 2012. január 19. napján hozott végzéssel rendelte ki annak ellenére, hogy a felperesek a szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványukat a 2011. október 18. napján tartott tárgyaláson előterjesztették, 2011. október 24. napján a szakértői díjelőleget letétbe helyezték és a felek 2011. október 28. és november 9. napján előterjesztették a szakértőhöz intézendő kérdéseiket is;

- 2013. január 22. napján tájékoztatta a szakértőt a szakértői díj letétbe helyezéséről és hívta fel a szakértői vélemény elkészítésére, annak ellenére, hogy a felperesek már 2012. szeptember 5. napján letétbe helyezték a további szakértői díjelőleget.

Alperesi mulasztásként értékelte azt is, hogy 2013. június 19. és 2013. október 9. napja közötti időtartamban érdemi intézkedés nem történt, illetve az alperes a felperesek több alkalommal előterjesztett ideiglenes intézkedés iránti kérelmét nem bírálta el.

Az eljárás egészét vizsgálva arra a megállapításra jutott, hogy az alperes megsértette a felperesek tisztességes eljáráshoz és az eljárás ésszerű időn belüli befejezéséhez fűződő alapjogát. Több alkalommal voltak az eljárás során inaktív, illetve olyan szakaszok, amikor az alperes nem tett az ügy előbbre vitelét szolgáló hatékony intézkedéseket. Az alapper 2010. szeptember 23. napjától 2014. március 22. napjáig, mintegy 3 és fél évig tartott úgy, hogy négy érdemi tárgyalást tartott az alperes és egy szakértői véleményt szerzett be.

A teljes pertartam nem számít különlegesen hosszúnak, ugyanakkor ésszerűtlen volt, figyelembe véve az elvégzett bírói cselekményeket és a megtartott tárgyalások számát. A pertartam ennél rövidebb is lehetett volna. A felperesek részéről a per tartamának fele hiábavaló várakozással telt, ami sértette alkotmányos alapjogukat és nyilvánvalóan alkalmas volt arra, hogy az igazságszolgáltatás törvényes működésébe vetett bizalmukat megingassa. Ez pedig megalapozza a felpereseknek a Pp. 2. § (3) bekezdésében foglalt méltányos elégtételt biztosító kártérítésre való igényét.

A kártérítés összegét annak figyelembe vételével állapította meg, hogy a felperesek igényét a szakértői vélemény részben alátámasztotta, mégis kénytelenek voltak eredeti keresetüket módosítani és a vételár visszafizetése helyett árleszállítást kérni.

Az a tény, hogy az alapper alperese időközben felszámolás alá került, nyilvánvalóan megnehezítette, illetve később lehetetlenné tette a felperesek részére megítélt összeg érvényesítését, holott a perben adatok merültek fel arra, hogy amennyiben a szakvélemény rendelkezésre áll, az alapper alperese hajlandó lett volna a felperesekkel egyezséget kötni és így a felperesek követelésükhöz hozzájuthattak volna.

Nyilvánvaló, hogy a per tétje a felperesek számára igen jelentős volt: a mindennapi életvitelükre használt, lakhatásukat szolgáló, családi összefogással megvásárolt ingatlan sorsa.

A per jelentős lelki megterheléssel járt számukra, kapcsolatuk tönkrement, illetve az I. rendű felperes megbetegedett, amelynek a perrel való okozati összefüggése azonban kétséget kizáróan nem állapítható meg.

Ezen körülmények figyelembe vételével a felpereseket ért hátrányok kompenzálására az elsőfokú bíróság személyenként 500.000 forint méltányos elégtételt biztosító kártérítést látott megalapozottnak.

A Ptk. 349. §-ra alapított kártérítési igényük elbírálása körében kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy az ekként érvényesíteni kívánt, az alapper tárgyat képező lakásingatlan forgalmi értékében bekövetkezett értékcsökkenés iránti követelésük nem alapos. Tényként megállapítható ugyan, hogy az alapper elhúzódó időtartama alatt az alapper alperese felszámolás alá került és bár a felperesek az érvényesített igényüket a felszámolónál nyilvántartásba vétel végett bejelentették, az fedezetül szolgáló vagyon hiányában nem volt behajtható. Nem bizonyított azonban, hogy az alapper alperese képes lett volna a felperesek részére megítélt összeg megfizetésére, ha nem kerül felszámolási eljárás alá vagy az ítélet meghozatalára még a felszámolás elrendelését megelőzően sor kerül.

Ezen túlmenően az ingatlan értékcsökkenése és az alperes magatartása között nincs okozati összefüggés, mert az ingatlan vásárlásával kapcsolatos jogviszonyban az alperes nem vett részt. Ezért az elsőfokú bíróság a felperesek személyenként 1.308.614 forint megfizetésére irányuló keresetét elutasította.

Alaposnak tartotta azonban a kártérítési igényként érvényesített, az alapperben felmerült, személyenként 660.500 forint perköltség megfizetésére irányuló követelésüket. Ezt a döntését azzal indokolta az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek a hosszú időtartamú per folyamán az alperes felhívására igen rövid határidőn belül valamennyi szakértői díjat előlegezték, illetve az őket képviselő ügyvéd részére a munkadíjat megfizették. Ezen perköltségek a pernyertességre tekintettel

a per alperesével szemben nyilvánvalóan érvényesíthetőek lettek volna, az eljárás elhúzódása folytán azonban az alapper alperese felszámolás alá került. Annak ellenére, hogy a felperesek követelésüket nyilvántartásba vétel végett bejelentették a felszámolónak, az igény fedezetül szolgáló vagyon hiányában nem volt érvényesíthető az alapper alperesével szemben. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ezen költségek nyilvánvalóan az alperes magatartása miatt merültek fel és e vonatkozásban a kár és a jogellenes magatartás közötti okozati összefüggést megállapíthatónak találta.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett. Fellebbezésében azt kérte, hogy az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, elsődlegesen a keresetet utasítsa el, másodlagosan a kártérítési összeget szállítsa le.

Álláspontja szerint a Pp. 2. §-ra alapított kereseti kérelem körében az ítélet indokolása ellentétben áll az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással, az alperes terhére értékelhető mulasztás kisebb mértékű, a megítélt kártérítési összeg pedig jelentősen eltúlzott. Az eljárás során megvalósult késedelmek jóval rövidebb tartamúak voltak az ítéletben megállapítottnál, valamint a per tartama nem tekinthető ésszerűtlenül hosszúnak.

Nem vitatta az alperes, hogy a 2011. október 8. napján kelt végzés kiadására valóban 2011. november 29. napján került sor, amely 1 hónapos mulasztásként értékelhető.

Elismerte, hogy az első kitűzött tárgyalás beállítása folytán az első tárgyalás megtartására nem került sor négy hónapon belül, azonban a 2011. június 21. napján megtartott tárgyalás sem jelentős késedelmet, mert a 2010. december 10-i hiánypótlásra és a 30 napos intézkedési, valamint a négy hónapos kitűzési határidőre tekintettel az első tárgyalást 2011. május 11. napjáig kellett volna megtartani. Így a megállapítható késedelem mértéke alig haladja meg az 1 hónapot.

Nem vitatta, hogy az igazságügyi szakértő kirendelése körben 1 hónap 10 nap késedelem állapítható meg.

Azt sem vitatta, hogy a szakértői bizonyítás körében érkezett beadvány ügyintézésében 2012. szeptember 25. és 2013. január 22. napja között három hónapos késedelem állapítható meg. Nem vitatta, hogy 2013. május 28. napján az alperes a korábban kitűzött tárgyalást beállította és új határnapot 2013. október 9. napján tűzött ki 2014. február 3. napjára. Az így megállapítható késedelem, figyelembe véve az ítélezési szünet időtartamát is, hat hónapban határozható meg.

Az alperesnek felróható késedelem mértéke tehát alig éri el az egy évet, ami jóval kevesebb, mint az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkozott, az eljárás felét kitevő, azaz majd két éves időtartam.

Az alperes fellebbezési érvelése szerint a Pp. 2. §-ában foglalt sérelem megállapításának feltétele az alperesnek betudható késedelmén túl az, hogy a késedelem folytán az eljárás tartama ésszerűtlenül hosszúvá váljon. Ez azonban nem következett be, ezért az alperes felelősségének megállapítása ellentétes a Pp. 2. §. rendelkezéseivel.

Állította azt is, hogy a felperesek javára megítélt kártérítés összege rendkívül eltúlzott. A felpereseket ért lelki megterhelés és betegség nem bizonyított. Az elsőfokú ítélet indokolásának hiányossága miatt az sem állapítható meg, hogy az összecszerűség körében az elsőfokú bíróság a felperesek ezen hivatkozását figyelembe vette-e.

Fellebbezési érvelése szerint tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek igényérvényesítése az eljárás elhúzódása folytán megnehezült, illetve ellehetetlenült. Az elsőfokú ítélet is azt tartalmazza ugyanis, hogy a perben nem volt bizonyítható az a felperesi állítás, amely szerint a per előbbi befejeződése a felperesek igényének kielégítését jelenthette volna.

Hivatkozott arra is az alperes, hogy a méltányos elégtételt biztosító kártérítés összegének meghatározása során kizárólag az eljárás elhúzódásának ténye vehető figyelembe, más szempont nem értékelhető.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a kártérítési követelés körében megkülönböztette az alapper tárgyat képező ingatlanban bekövetkezett értékcsökkenés és az eljárási költségek címén érvényesített kárelemeket. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a követelés érvényesítésének lehetősége és a per elhúzódása között okozati összefüggés fennállását nem látta bizonyítottnak, indokolatlan, hogy az alapper alperesét terhelő perköltség fizetésére az alperest kötelezte. A felperesek ezen igénye csak akkor lenne alapos, ha a per elhúzódása és a felesleges pertartam miatt eredetileg fel nem merülő, kizárólag a megnövekedett pertartammal összefüggésben álló többletköltségük keletkezett volna.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

Az alperes fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a felperesek és az ... Kft. között a Fővárosi Bíróságon P.26.269/2010. szám alatt tartozás megfizetése iránt folyamatban volt per (a továbbiakban: alapper) iratai alapján a tényállást túlnyomórészt helyesen állapította meg. A jogvita alapjául szolgáló és a jogvita keletkezésekor hatályos jogszabályi rendelkezéseket maradéktalanul és helyesen felsorolta ítéletében, azokat az ítéletábra nem ismétli meg, csak utal az alkalmazott jogszabályokra.

A per ésszerű időn belül történő befejezése követelményének megsértésére alapított kártérítési igény elbírálása körében az ítéletábra osztja az elsőfokú bíróság álláspontját.

Az ezen a címen előterjesztett kártérítési követelésre vonatkozó fellebbezésében az alperes vitatta annak az időszaknak a tartamát, ami tényleges érdemi ügyintézés nélkül telt el (inaktív időszak).

Alaptalan az alperesnek az a hivatkozása, hogy az első tárgyalás megtartása során megállapítható késedelem mértéke alig haladja meg az 1 hónapot.

Téves ugyanis az az alperesi álláspont, hogy a 2010. december 10. napján történt hiánypótlás és az azt követő 30 napos intézkedési, valamint 4 hónapos kitűzési határidőre tekintettel az első tárgyalást 2011. május 11. napjáig kellett volna megtartani, így a 2011. június 21. napján ténylegesen megtartott első tárgyalás csupán 1 hónap késedelmet eredményezett.

A Pp. 125. § (1) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy a bíróság legkésőbb a keresetlevélnek a bírósághoz való érkezését követő 30 napon belül intézkedik a tárgyalási határnap kitűzéséről.

A (3) bekezdés szerint pedig a tárgyalást úgy kell kitűzni, hogy az első tárgyalási nap a keresetlevélnek a bírósághoz érkezését követően legkésőbb négy hónapon belül megtartható legyen.

A 125. § (1) bekezdés második fordulata szerint azonban, ha a keresetlevél csak a bíróság intézkedése alapján válik alkalmassá a tárgyalás kitűzésére, a tárgyalás kitűzésére előírt határidő kezdő időpontját ettől az időponttól kell számítani.

Az alapperben 2010. december 10. napján érkezett az a keresetlevél, amely alkalmas volt a tárgyalás kitűzésére. Ettől az időponttól számít tehát a 125. § (3) bekezdésében meghatározott négy hónapos határidő, vagyis 2011. április 10. napjáig kellett volna az első tárgyalást megtartani. A Pp. 125. § (3) bekezdés alkalmazása során a négy hónapos határidőt nem hosszabbítja meg a 30 napos általános ügyintézési határidő. Az alperes fellebbezési érvelésével szemben tehát az első tárgyalás 2011. április 10. napja helyett 2011. június 21. napján történt, ami több, mint két hónap késedelmet eredményezett.

Alaptalan az alperesnek az a fellebbezési hivatkozása is, hogy az igazságügyi szakértő kirendelése során is csak egy hónap és tíz nap késedelem állapítható meg.

A felperesek a szakértői díjat 2011. október 26. napján letétbe helyezték, majd a szakértőhöz intézendő kérdéseket tartalmazó előkészítő iratot a felperesek 2011. október 28. napján, az alapper

alperese pedig 2011. november 9. napján terjesztette elő.

Az alperes akkor tartotta volna be az eljárási határidőket, ha az előkészítő iratok előterjesztését követően, a Pp. 95.§ (1) bekezdés alapján 2011. december 9. napjáig intézkedik a szakértő kirendeléséről. Tény, hogy a szakértő kirendelése a 2012. január 19. napján tartott tárgyaláson hozott végzéssel megtörtént, azonban a végzés kiadására csak 2012. február 9. napján került sor.

A bíróság intézkedése ténylegesen akkor valósul meg, ha a bírói utasításnak megfelelően arról a felek, illetve a kirendelt szakértő is értesül és a kirendelés alapján ténylegesen meg tudja kezdeni a szakértői tevékenységét. Az alperes hivatkozásával szemben a szakértő kirendelése során tehát ténylegesen két hónap késedelem volt.

Nem alapos az alperesnek az a hivatkozása sem, hogy a szakértői bizonyítás körében érkezett beadvány intézése is csak három hónapos késedelemmel történt.

A felperes a szakértői díjelőleget 2012. szeptember 6. napján egészítette ki és ezen a napon érkezett beadványában jelentette be, hogy a szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát fenntartja. A szakértő a 2012. szeptember 7. napján érkezett beadványában indokolta meg a társszakértő bevonásának szükségességét, és ebben a beadványában kérte a bíróság további intézkedését a szakértői tevékenység megkezdéséhez. Az alperesnek tehát a Pp. 95.§ (1) bekezdésben meghatározott határidőt figyelembe véve 2012. október 7. napjáig kellett volna rendelkeznie arról, hogy a szakértő a tényleges szakértői tevékenységet kezdje meg. Ehhez képest 2013. január 22. napján kelt az a végzés, amellyel az alperes tájékoztatta a szakértőt a letétbe helyezés megtörténtéről, de a végzés kiadására ténylegesen csak 2013. február 27. napján került sor. A bírói utasítás teljesítése tehát 2013. február 27. napján történt meg, ténylegesen ezt az időpontot lehet annak tekinteni, amikor az intézkedés megtörtént. Ez pedig az jelenti, hogy az alperesi fellebbezéssel szemben a késedelem tartama négy és fél hónap volt.

Az alperes fellebbezésével szemben 2013. október 9. napján az alperes nem 2014. február 3., hanem 2013. november 14. napjára tűzött tárgyalást és ezt a tárgyalást meg is tartotta.

Ebben a körben a késedelem annyiban állapítható meg, hogy a szakértői véleményt a szakértő 2013. május 24. napján, a felperes pedig a szakértői véleményre vonatkozó észrevételeit 2013. június 14. napján előterjesztette, tehát az eredetileg 2013. június 27. napjára kitűzött tárgyalást érdemben meg lehetett volna tartani. A szakértői vélemény előterjesztését követően történt keresetmódosításra is tekintettel a 2013. június 27. napján tartott tárgyalás után következő tárgyaláson – a Pp. 142.§ (2) bekezdése szerinti négy hónapos tárgyalási időközt figyelembe véve legkésőbb 2013. október hónapban – ítéletet lehetett volna hozni. Ezzel szemben a 2013. június 27. napjára kitűzött tárgyalást az alperes 2013. november 14. napjára, majd pedig 2014. február 13. napjára halasztotta. Ebből az következik, hogy a tárgyalás indokolatlan elhalasztása miatt legalább négy hónapos késedelem keletkezett.

Az alperes fellebbezésével szemben a szakértői vélemény 2013. május 27. napján történt előterjesztése és a 2013. november 14. napján tartott tárgyalás közötti időtartamban nem történt az ügy érdemi döntése érdekében intézkedés.

Az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg a per tényleges tartamát. Rögzítette ugyan, hogy a teljes pertartam a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztésekor kezdődik, (ítélet 23. oldal második bekezdés) a pertartamot azonban ténylegesen nem ettől az időponttól, hanem 2010. szeptember 23. napjától (ítélet 22. oldal harmadik bekezdés) számítja, amely időpont az ügy perré iktatásának időpontja. A felperesek a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem előterjesztésekor hatályos Pp. 313.§ (1) bekezdése által biztosított lehetőség alapján érvényesítették követelésüket fizetési meghagyás útján, ezért ez a peren kívüli eljárás is beszámít a pertartamba. Az

eljárás tartama tehát a 2010. március 8. napján benyújtott fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemmel kezdődött és az ítélet 2014. március 22. napján történt jogerőre emelkedésével fejeződött be, tehát a tartama négy év volt. Ebből a pertartamból – figyelembe véve az alperes fellebbezésében foglaltakat is – mintegy 13 hónap (27%) volt az az időtartam, ami érdemi intézkedés nélkül telt el.

Helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság arra, hogy ez a pertartam nem minősül kiemelkedően hosszúnak, de figyelembe véve az elvégzett bírói cselekményeket és a megtartott tárgyalások számát, a pertartam ésszerűtlen volt és megfelelő, célirányos pervezetés esetén lényegesen rövidebb lehetett volna. Egyetért ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak azzal a következtetésével, hogy az alperes megsértette a perek ésszerű időn belül történő befejezésének követelményét, így a felperesek méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthatnak igényt.

Egyetért az ítéletábra azzal, hogy személyenként 500.000 forint az az összeg, amely alkalmas a felpereseket ért hátrányok kiegyenlítésére. Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben azonban az összecszerűség körében kizárólag azt lehetett értékelni, hogy a per kimenetele – és így nyilvánvalóan annak ésszerű időn belül történő befejezése – a felperesek számára rendkívül fontos volt. A magas összegű hiteltartozással terhelt, legértékesebb vagyontárgyuk komoly hibáival kapcsolatos igényük érvényesítése kiemelkedő jelentőséggel bírt számukra. Erre irányuló külön bizonyítás nélkül is megállapítható, hogy a jogos követelésük érvényesítése érdekében folyó eljárás elhúzódása és az a tény, hogy a számukra biztosított minden lehetséges intézkedés igénybevétele ellenére sem tudták elérni, hogy az alperes megfelelő határidőn belül eljárjon, jelentős pszichés teherrel és lelki megterheléssel járt számukra. Ezek a körülmények indokolják az elsőfokú bíróság által megállapított összegű kártérítést.

Nem bizonyított ugyanakkor az az állítás, hogy az eljárás elhúzódása miatt ment tönkre a felperesek kapcsolata, illetve közrejátszott az I. rendű felperes megbetegedésében is, ezért ezt a kártérítés összecszerűsége körében nem lehet értékelni.

Ugyanígy nem lehet értékelni az elsőfokú bíróság által tett azon megállapítást sem, hogy a felperesek a szakértői vélemény késedelme miatt kényszerültek keresetük módosítására, a szakértői vélemény korábbi elkészülte esetén egyezség útján hozzájutottak volna a követelésükhöz, illetve az alapper alperesének felszámolása nehezítette meg, illetve tette lehetetlenné követelésük érvényesítését.

Helyesen hivatkozik az alperes fellebbezésében arra, hogy ebben a körben az elsőfokú bíróság ítélete ellentmondásos, mert a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti követelés elbírálása körében azt állapította meg, hogy az eljárás elhúzódása és a felperesi igényérvényesítés ellehetetlenülése közötti okozati összefüggés nem bizonyított.

Az ítéletábra ezért az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából mellőzi a 23. oldal utolsó bekezdését.

Nem osztja az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak a bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti kereset tárgyában elfoglalt jogi álláspontját. Az elsőfokú bíróság ugyanis tévesen állapította meg, hogy az alapperben a felperesek által előlegezett szakértői díj és ügyvédi munkadíj az alperes magatartása miatt merült fel, ezért a felmerült költségek, – mint a felperesek kára,- valamint az alperesek jogellenes magatartása közötti okozati összefüggés fennáll.

A jogvita tartalmának helyes értelmezése szerint a felperesek kára az, hogy az alapperben a javukra megítélt összeget és perköltséget az alapper alperesén annak felszámolása miatt nem tudták behajtani. Az alperes fentiek szerint megállapított jogellenes magatartása pedig az volt, hogy megsértette a perek ésszerű időn belül történő befejezésének kötelezettségét. Az alapper felperesek

által előlegezett perköltsége és az alperes jogellenes magatartása között nincs okozati összefüggés: a szakértői díj és az ügyvédi munkadíj előlegezése a felperesek igényének érvényesítésével szükségszerűen felmerülő költség volt, amely akkor is jelentkezett volna, ha az alperes eljárása időszerű.

Helyesen hivatkozik arra az alperes fellebbezésében, hogy ez a felperesi követelés kizárólag akkor lenne alapos, ha a szakértői díj és az ügyvédi munkadíj a per elhúzódása, kizárólag a megnövekedett pertartam miatt jelentkezett volna, ez azonban fel sem merült a perben.

Az elsőfokú bíróság maga fejtette ki ítéletének indokolásában, hogy nem bizonyított az a felperesi állítás, amely szerint az alapper elhúzódása következtében nem tudták az alapper alperesével szemben a követelésüket érvényesíteni. Nem volt helye ezért annak, hogy a bíróság az alperest bírósági jogkörben okozott kár megtérítése címén kötelezze a felperesek alapperben felmerült perköltségének megtérítésére.

Ezen indokok alapján az ítéletábra a Pp. 253. § (2) bekezdés alkalmazásával az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperes marasztalását az I. és II. rendű felperes javára – a perek ésszerű időn belül történő befejezése követelményének megsértése miatti méltányos elégtételt biztosító kártérítés címén – személyenként 500.000 forintra leszállította, az ezt meghaladóan előterjesztett keresetet pedig elutasította, illetve az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A felperesek teljes személyes költségmentessége és az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt 184.000 forint fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Az alperes fellebbezése mintegy fele részben volt eredményes, ezért a Pp. 239.§ alapján alkalmazandó Pp. 81.§ (1) bekezdés alapján felek másodfokú költségeiket maguk viselik.

Budapest, 2016. február 11.

. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s. k.
előadó bíró

Dr. Gáspár Mónika s. k.
bíró

A kiadmány hitelül: